: 2

םו ב מיי פ״א מהלי

עשין א טוש"ע א"ח סי

סעיף ד ה: ד מיי שם הלכה יט

סי׳ שפו: ע ה מיי׳ שם טוש״ע ה״ח

: 55

רבינו חננאל

רב יוסף אמר ר' שמעון . ורבנז בהא פליגי. דתנז

שמן שצף על פני (המים) [היין] ונגע טבול יום

בשמז לא פסל אלא שמז.

בשמן לא פסל אלא שמן. "' יוחנן בן נורי אמר שניהן חיבורין זה לזה.

רבנז כתנא קמא. ור׳

י בגן כונה: יובה, שמעון כרי יוחנן בן נורי.

ידבריו פשוטין הן. תניא

בעל הבית שהיה שותף

בעל הבית שהיה שהון. לזה ביין [ולזה ביין] (אין) צריכין לערב. אמר רבה

זה בא בלגינו ושפר וזה

עירוב. דהא ידיע חמרא רכל חד וחד. כי פליגי בגון שלקחו חבית

בשותפות. רבנן סברי יש ברירה, ואלעזר בן תדאי סבר אין ברירה ולא נקרא

עירוב אלא דהוו ידיע

אמר כגון ששתפו במבוי

בזה היין (ובסמוכין) [ובסומכין] (בעו) לעירוב

בשיתוף פליגי. רבנן סברי

(סמוכין) (סומכן) ואלעזר בן תדאי סבר אין (סמוכין) [סומכין] אלא

צריכיז עירוב אחר. אמר בריכין פידוב אחד. אמר רב יוסף מנא אמינא לה דאמר רב יהוד׳ אמר רב

הלכה כר' מאיר. דתניא

ואם רצו לערב ביין אין

מערבין שאין עירוב ביין. משתתפין במבוי ביין ואם רצו להשתתף בפת משתתפין. מערבין

משתתפין. מערבין בחצירות ומשתתפין

במבוי כדי שלא תשתכח תורת עירוב דברי ר' מאיר, ש"מ דאע"ג

דנשתתפו במבוי מערבין,

ואין סומכין על עירוב במקום שיתוף, ורב ברונא

. אמר רב הלכה כאלעזר בן

. תדאי. לאו משום דאלעזר

בן תדאי ור׳ מאיר תרווייהו חדא טעמא

נינהו. ודחינן ואי חדא

למה לי. ושנינן הא קמ״ל דאלעזר בן תדאי כר׳ מאיר סבירא ליה, ועבדינן כתרי חומרי בעירובין.

[סומכין].

עירובין הלכה ח סמג

טוש"ע א"ח סי׳ שפו

סמג שם טוש"ע א"ח

שם סמג שם

ורב יוסף אמר רבי שמעון ורבנן בפלוגתא

דרבי יוחנן בן נורי ורבנן קא מיפלגי 6 דתנן

אשמן שצף על גבי יין ונגע מבול יום בשמן

לא פסל אלא שמן בלבד ורבי יוחנן בן

נורי אומר שניהן חיבורין זה לזה רבנן כרבנן

ורבי שמעון כר"י בן נורי תניא ר"א בן תדאי

אומר אחד זה ואחד זה צריכין לערב ואפילו

לזה ביין ולזה ביין אמר רבה זה בא בלגינו

ושפך וזה בא בלגינו ושפך כולי עלמא לא

פליג'י דהוי עירוב כי פליגי כגון שלקחו חבית

של יין בשותפות ר"א בן תדאי סבר ס אין

. ברירה ורבגן סברי יש ברירה רב יוסף אמר

ר"א בן תדאי ורבנן בסומכין על שיתוף

במקום עירוב קמיפלגי דמר סבר אין סומכיז

ומר סבר סומכין אמר רב יוסף מנא אמינא

לה דאמר רב יהודה אמר רב הלכה כר"מ

ואמר רב ברונא אמר רב הלכה כר"א בן

תראי מ"ם לאו משום דחד מעמא הוא

א"ל אביי ואי חד מעמא תרתי הילכתא למה

לי הא קמ"ל דלא עבדינן כתרי חומרי

בעירובין מאי ר"מ ומאי רבנן דתניא ב מערבין

בחצירות בפת ואם רצו לערב ביין אין מערבין

י משתתפין במבוי ביין ואם רצו להשתתף

בפת משתתפין ד מערבין בחצירות ומשתתפין

במבוי שלא לשכח תורת עירוב מן

התינוקות שיאמרו אבותינו לא עירבו דברי

ר"מ וחכ"א או מערבין או משתתפין פליגי

בה ר' (6) נחומי ורבה חד אמר הבפת דכולי

עלמא לא פליגי דבחדא סגי כי פליגי ביין

שבן שצף על גבי יין בו'. השתח משמע דשמן חשיב משקה מדקאמר ר' יוחנן בן נורי שניהם מחוברין דאי חשיב אוכל כיון דטבול יום אינו אלא פוסל לא הדר שמן ומטמא ליין דאין סברא לומר דפליגי רבנן ור"י בן נורי בהכי אם יכול להבדיל זה מזה או לא

דהוו להו כאילו נשתתפו במעות שלא

כל כך דמשמע בכל עירוב: משתתתפין במבוי ביין. משמע קלת דלכתחלה ביין מלוה יותר מבפת מדלא תניא דומיא דרישא משחחפין במבוי בפת ואם רלו להשתתף ביין משתתפין ושמא ביין מינכר טפי שהוא שיתוף ומיהו בכל דבר מהני כדתנן בפרק בכל מערבין (ג) ומשתתפין (לעיל דף כו:) ובפ׳ חלון (לקמן דף פ.) נמי חניא כילד משתתפין במבוי מביאין חבית של יין ושל שמן ושל תמרים ושל גרוגרות וכל מיני פירות: בפת ב"ע לא פליני דבחד סגי. משום דפת סגי הכא והכא ופירש בקונטרס דבין למר ובין למר סומכין במבוי על עירובי חלירות שהוא לעולם בפת (ד) ולפיכך הא דקתני מערבין בחלירות ומשתתפין במבוי לא בעי למימר דאחר שעירבו בחלירות יהיו עדיין זקוק להשתתף במבוי אלא כלומר מערבין בחלירות בפת אע"פ שנשתתפו במבוי ביין ואין הלשון משמע כן ועוד תגן לקמן בפירקין (דף עג:) ה' חלירות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי עירבו בחלירות ולא נשתתפו במבוי מותרין בחלירות ואסורין במבוי וקאמר בגמרא מני ר"מ היא דאמר בעינן עירוב ובעינן שיתוף מיהו איכא לאוקמי ההוא סוגיא כמ"ד בפת פליגי ומ"ד בפת ל"פ סבר לה כרב דלא תני פתוחות זו לזו ור"י מפרש דאשיתוף דפת קאי דכיון דסגי ביין והם דחקו לעשות בפת ואלמוה טפי מועיל אף לחלירות ועוד שהשיתוף לכל הבתים והחלירות שכולם משתתפין יחד אבל עירובי חלירות דפת אין לו להועיל כל כך במבוי ולפי מה שפירש שאפי׳ למ״ד בפת לא פליגי מודה הוא בעירובי חלירות דפת פליגי אם מועיל למבוי חי [אומר ר"י דמלינו לפרש תרי חומרי בעירובין דלעיל דאי אמר הלכה כר"א בן תדאי לא הוה ידעינן מאי טעמיה ואי אמרינן הלכה כר"מ הוה אמינא בחדא בהא דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף כדמשמע לישנא דר"מ דאמר מערבין בחלירות ומשתתפין במבוי דמשמע דאף ע"פ שעירבו לריכין עדיין להשתתף אבל על שיתוף במקום עירוב סומכין קמ"ל הלכה כר"ח בן חדאי דאין סומכין על שיחוף במקום עירוב דתסתמא בא לגלות דהלכה כר"מ לגמרי ומיהו פי׳ הקונטרס דלעיל

ורב יוסף אמר. לעולם במבוי אחד כדמעיקרא ודקאמרת לר"ש היכי הוי חד עירוב ר"ש כר' יוחנן ס"ל: שמן שלף כו'. ושל תרומה הן: ואפי׳ לוה ביין ולוה ביין. בתמיה: וה כא בלגינו ושפך. וכן זה עד שמלאו חבית ואפי׳ שלא לשם שיתוף עשו מתחילה סומכין עליו שהרי

הביא כל אחד יין אבל לקחו חבית יין בשותפות ס"ל לבן תדאי אין בריכה יהוי להו כמי שנשתתפו במעות שלא הוברר יין לכל אחד וא': בסומכין אשיחוף במקום עירוב קמיפלגי. ובן תדאי מודה דמבוי מותר ובחלירות פליגי רבנן סברי כיון דנשתתפו במבוי אין לריכין לערב חלירות זו עם זו ומותרין להוליא מזו לזו דרך פתחים שביניהם שהרי שיתוף המבוי שהן פתוחות בו מחברן וסומכין על שיתוף המבוי תחת עירוב של חלר ובן חדאי סבר אין סומכין: מנא אמינא לה. דבהכי פליגי: הלכה כר"מ. דאין סומכין על שיתוף במקום עירוב: מ"ט. ס"ל לרב בתרוייהום לאו משום דתרוייהו חדא מלתה וחד טעמה המרי: והי חד טעמא הוא מרתי הילכתא למה ליה. לרב למימר בתרוייהום בשלמא הלכה כר"מ אינטריך דאי מדר"א הוה אמינא טעמא דר"א לאו משום דאין סומכין על שיתוף אלא משום דקסבר אין מערבין בחלירות ביין כדקאמר ר"מ לקמן והאי שיתוף דבן תדאי דיין הוא כדקתני מתני' לזה ביין ולזה ביין הלכך לא סמכינן עליה בחלירות אבל היכא דנשתתפו בפת סומכין קמ"ל הלכה כר"מ דאוקמא רב גידל אמר רב לקמוף בנשתתפו בפת ואפ״ה אסר ר"מ אלא כיון דאמר הלכה כר"מ דאפי' בפת לא סמכינן עליה הלכה כר"א ל"ל: הא קמ"ל דלא עבדיגן לתרי חומרי בעירובין.

מדאינטריך ליה לרב למימר הלכה כבן תדאי אשמעינן דלא עבדינן כתרי חומרי דחד תנא בעירובין ור"מ תרי חומרי אמר אין סומכין בחלירות על שיתוף מבוי בין שנשתחפו בפת ובין שנשתחפו ביין ופליגי רבנן עליה בפת ומודו ליה בשנשתתפו ביין ורבנן דמחני׳ דהכא אוקימנא דאפילו בנשתתפו ביין אמרי דסומכין אשתכח דמחמיר כי תרי חומרי ורב ס"ל כוותיה בתרוייהו ולא מצי לאקבועי הלכתא כוותיה בתרי חומרי הלכך אשמעינן הלכה כבן תדאי בחדא מינייהו דאין סומכין בחלירות על שיתוף המבוי ביין וכי הדור איפלוג ר"מ ורבנן בפת אשמעינן הלכה כר"מ: ואם רצו לערב ביין אין מערבין. דעירוב משום דירה הוא לערב דירחן לעשוחן אחת כדאתר בפ' מי שהוליאוהו (לעיל דף מט.) ודירתו של אדם אינו נמשך אחר היין אלא אחר פיתו: ומשתחפין במבוי ביין. דשיתוף דמבוי אינו אלא לשתף רשות החלירות שבמבוי ולא רשות הבתים וחלר לאו בית דירה הוא וכ"ש פת דחשיב טפי: מערבין בחלירות. הפתוחות מזו לזו אע"פ שעירבו דרך פתחיהן לריכין להשתתף במבוי להתיר המבוי ואם לאו חצירות מותרות מזו לזו ומבוי אסור דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף ולא על שיתוף במקום עירוב היכא דלא עירבו בני חלר לעלמן שאם יסמכו על זה תורת עירוב ישתכח אבל עירבה כל חלר לעלמה ונשתתפו כולם במבוי אע"פ שלא עירבו חלירות זו עם זו שיתוף המבוי מחברן ומטלטלין מזו לזו בין דרך המבוי בין דרך פתחים דתנן שהמבוי לחלירות כחלירות לבתים מה עירוב החלר משוי לבתים חדה אף שיתוף המבוי משוי חלירות חדה: דנחדה סגיא. דהא פת חזי הכא והכא ובין לתר ובין לתר סומכין על שיתוף במקום עירוב: כי פליגי ביין. כשנשתתפו ביין במבוי דלר"מ לא סמכינן עליה בעירובי חלירות דאין מערבין לחלירות ביין ולרבנן שרי ואע"ג דיין בחלר לא חזי מגו דחזי למלתיה בשיתוף סמכינן עליה בחלר דמודית לן דסומכין על שיתוף במקום עירוב ותרוייהו אית להו דסומכין במבוי על עירובי חלירות שהוא לעולם של פת:

שניהם חיבור ובשבת ה ע"ב מחוברין וכן הגיה הגאון יעב"ץ זל"ל כאן, ב) [לעיל נו: וש"כו. ג) בס"ל: נתרוייהו, ד) [דף עב.], ה) רש"ל, ו) [לפנינו ליתא האי לישנאז. ז) וע׳ מוס׳ מנחות לא. ד"ה אימא כו' שביארו יותר ע"ש], מ) כש"ל, ט) דף עג:,

הגהות הב"ח

(א) גפ' פליגי בה רב רחומי ורכה בר יוסף חד אמר בפת: (ב) רש"י אמר בפת: נט וש , ... הא קמ"ל וכו' אישתכח דמחמיר ר"מ תרי: דתחמיר רייבי מרי. (ג) תום' ד"ה משתתפין וכו' כדתגן בפרק בכל מערבין בכל מערבין פין: (ד) ד"ה בפ הא דקתני: (ה) בא"ד וכ"ש

מוסף רש"י

שמז. של תרומה. שצף של גבי יין. של תרומה, ונגע טבול יום בשמן. טבול יום פוסל ביבמות בפרק הערל (שבת ה:) משום הכי נקט טבול יום, משום דפוסל ואינו מטמא, הלכך לא פסל אלא שמן בלבד דלאו חיבור הוא שמן כנכד דכנה מיכור החה למיהוי כחד, ואילו הוה טמא הוה מטמא ליה לשמן ושמן פסל ליה ליין (שנו קו) ולפי שאינו חיבור זה לזה ושמן פסול הוא ולא נמתא הלכך לא פסיל ליה ליין

ועוד דתניא בפ"ק דפסחים (דף יו.) הדם והמים והשמן והיין משקה בי מדבחיא כו' וקרא דחגי (ב) נמי ואל היין ואל השמן מוכח דהוי משקה ועוד תנן התם (דף יד.) הוסיף ר"ע מימיהן של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום 🕫 ובנר שנטמה בטמה מת הע"פ שמוסיפיו טומאה על טומאתו] וקאמר בגמרא קסבר ר"ע טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא והקשה ר"ת מההיא דאמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף לא.) ר"מ אומר שמן טבול יום תחילה לעולם וחכ"א אף הדבש ר"ש שזורי אומר יין ומסיק יין דוקא ולא שמן ומשמע התם דהלכה כר"ש שזורי ואומר ר״ת דהתם בקרוש איירי כדקתני רישא במסכת טהרות (פ"ג מ"ה) השמן והחלב והמקפה של גריסין בזמן שהן לחין הרי הן ראשון קרשו הרי הן שניים פי׳ דהוי אוכל ר"מ אומר שמן תחלה לעולם כלומר לעולם אפי׳ קרש י ולא כמו שפירש בקונט׳ במנחות לעולם בין נטמח באב הטומאה בין נטמא בולד הטומאה: רבי אלעזר בן תראי אומר אין ברירה. אין זה כעין ברירות דבכל דוכתא כדפי׳ בקונט׳

הוברר יין לכל אחד ואחד: דלא עברינן כתרי חומרי בעירוב. כך היא גירס׳ הקונטרס ור"ח גרים דעבדינן כתרי חומרי בעירוב כלומר הכא עבדינן כתרי חומרי ומיהו לשון בעירוב לא יתכן

גבי תרי חומרי ניחא טפין וא״ת כשעירבו בחלירות בפת והניחו עירובן בבית אחד מן החלירות למה לא יועיל לכ״ע למבוי אי משום דתניא בכילד משתתפין (לקמן דף פה:) עירובי חלרות בבית שבחלר ושיתופי מבואות בחלר שבמבוי והאי כיון דאנחיה בבית לא שמיה שיתוף אלא עירוב הא פירש בקונטרס לקמן בפירקין ^ש גבי כאן במסובין בבית כאן במסובין בחלר דהא דאמרינן שיתופי מבואות בחלר שבמבוי וכ״ש (®) שבביתו